

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo vsak petek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 3 K.

Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 3.50 K, za Ameriko pa 4.50 K.

Dopise sprejema uredništvo, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Gospodarstvo.

Reja praset med odstavljanjem in pozneje v zimskem času.

Pri reji praset je največ na tem ležeče, da skrbimo za pripravno klajo in za suhe in gorke svinjake. Na to je paziti posebno v zimskem času. Če nimamo gorkih svinjakov, potem je treba s praseti v goveji hlev. Prav pri naših lesenih svinjaki trpijo praseta veliko pred mrazom, tako da res ne more biti sreče pri reji. K mrazu se pridružita pogostoma še nesnaga in moča. Vse to pa silno škoduje mladim živalim. V takih svinjaki se praseta prehlade, dobe drisko in hirajo. Ali nam pa osive, dobe grinte in nam na ta način hirajo. Skrbimo toraj za gorke in snažne svinjake, da bo več vspeha pri reji!

Praseta navajamo že v tretjem tednu na drugo krmo. V tem času jim kaže predložiti nekoliko prsti v kotu svinjaka, da po njej rijejo. Dobro je, da se primešava tudi nekaj ječmenovega zrnja. Praseta poiščejo zrnje in ga začnejo s prstjo vred zvečiti in hrustati. To uživanje prsti upliva silno ugodno na mlade živali ter jih najbolj varuje pred drisko, ki je v petem tednu najbolj nevarna. Zato naj se pa prst večkrat predloži, da praseta po njej rijejo in jo zvečejo. Priporoča se primešati tudi nekaj oglja in pepela, kar vse pripomore k boljšemu vspevanju. V četrtem tednu se prične polagati prasetom kuhan in zmečkan krompir na kuhanem mleku. Temu krompirju je dodati zmletega ovsa ali ajde in turšice. Praseta se polagoma privadijo tej krmi in jo čimdalje raje žro. V šestem tednu se prične odstavljanje od maternega mleka, na ta način, da se praseta ločijo od svinje in spuščajo skraja po trikrat, pozneje po dvakrat in nazadnje samo po enkrat na dan k materi. Z osmim tednom se popolnoma odstavijo.

Pri pokladanju krme mladim prasetom je paziti na to, da se korita redno in dobro očistijo. Vsak dan jih je treba do dobrega osnažiti in pogostoma umiti; kar ostane prasetom, naj dobi svinja. Korita naj so dosti dolga in plitva. Če je korito prekratko in se praseta vsled tega preveč prerivajo, vzeti je še eno korito na pomoč. Dobro je tudi, da so korita za praseta predeljena, da ne morejo notri stopati. Priprosto jih lahko predelimo na ta način, da se počez pribijejo remeljni, katere je prej zglediti. Res je z snaženjem takih korit nekoliko več dela, ali pri vsem tem so veliko bolj pripravna kakor navadna korita. Poudarjamo še enkrat, da je treba za praseta čisto plitvih korit, da prasetom ni treba s prednjimi nogami notri stopati.

Mladim prasetom ni dobro pokladati preveč krompirja, ker se pripeti, da dobijo takoimenovano mehkostnost. Iz tega vzroka se priporoča pokladati tudi klajno apno

in sicer po 10 gr. na dan, t. j. mala žlica. Ko so praseta odstavljena, naj se dodaje krmi namesto polnega mleka posneto mleko, ki pa mora biti sladko. Z 12 tedni zamoremo preiti k navadni krmi.

—r—

Red in snaga pri hiši.

K prav dobrim lastnostim vsakega gospodarja prištevamo po vsi pravici tudi rednost. Kjer je red, tam sta navadno tudi snažnost in večja varčnost doma, toraj oni lastnosti, ki sta našim gospodarjem oziroma gospodinjam tako nujno potrebni. Rednost se zrcali pri kmetiskem gospodarju na vsem, zlasti tudi na tem kar vidiš okrog hiše in v hiši. Reden gospodar ima vsako reč na svojem mestu, pa tudi vsak prostorček okoli doma je pametno in dobro uporabljen. Orodje mu ne leži potrto po dvorišču in pod kapom, ampak je skrbno spravljeno na svojem prostoru, pod streho in na suhem. Dvorišče samo pa je skrbno osnaženo. Sploh vlada okrog doma snaga, da je je vsak vesel, kdor hodi mimo.

Vse drugače pa izgleda po vaseh, kjer ne poznajo ljudje prave rednosti in zaraditega tudi ne potrebne snage. Okrog takih hiš je navadno dosti nesnage in drugih nemarnosti. Tu ti leži kup preperelega dračja preraščenega z visokimi koprivami, gabezom ali drugim nič vrednim ščavjem, tam leži zopet kamenje, stara opeka in črepinje od razbitih loncev in skled ali pa je prostor zaraščen z nič vrednim grmovjem. Vse se zmeče, kamor je, samo da je s poti. Koliko lepega prostora je na ta način zavrženega in tako neokusno zašarjenega, da se lahko spodtaka vsak, kdor ima količkaj čuta za red in snago.

Žalibog, da se nahajajo take razmere tudi pri nas. Zaraditega je pa nujno želeli, da se tudi v tem oziru pri nas na bolje obrne. Posnemajmo v tem pogledu druge kraje, ki so pred nami! Veliko se lahko naučimo že od Gorenjcev. Le pogledjmo o priliki tamkajšne vasi! Resnica je, da so gorenjske vasi v obče bolj čedne kakor so pri nas na Dolenjskem, pa ne samo zaraditega, ker so morda hiše lepše zidane, ampak zaraditega, ker je okrog gorenjskih hiš v obče več snage, kakor je je pri nas. Pa tudi po drugih bolj naprednih krajih se lahko prepričamo, da so kmetijski domovi bolj čedni. Ljudje so vajeni na red in snago in gledajo na to tudi pri svojem domu. Posebno vzgledni so v tem oziru Švicarji, ki imajo okoli svojih hiš ozke gredice, nasajene spredaj z lepimi cvetlicami, ob steni pa s špalirnim drevjem ali pa s trtami.

Čas je, da se začnemo tudi pri nas navajati na večji red in na snago in da kažemo to zunaj hiše kakor tudi v stanovanju. Saj red in snaga pri hiši nista prijetni samo za nas, ampak potrebni in koristni sta tudi za našo mladino, ki se na ta način veliko bolj privaja večji rednosti v poznejšem življenju, kakor pa s samim poukom v šoli.

O socijalnem zavarovanju.

(Dalje.)

Predloga obsega: 1. Bolniško zavarovanje; 2. zavarovanje za onemoglost in starostno zavarovanje in 3. zavarovanje proti nezgodam. Dolžnost bolniškega zavarovanja se je raztegnila na vse mezdne delavce, ki niso stari nad 60 let; na pomočnike, na vajence, ki so stari nad 16 let in na posle (možke in ženske). V slučajih bolezni dobi vsak zavarovanec 1. brezplačno zdravniško pomoč in zdravilo, 2. 60% svoje dnevne mezde. V ta namen se razdele mezde v šest plačilnih razredov in po njih se bode dajalo tudi bolniško podporo. To pomoč more dobivati zavarovanec, ako je bolezen trajna, do dōbe enega leta. To zavarovanje bode v veliko korist kmetijskemu prebivalstvu v oddaljenih krajih, (vaseh, samijah), kjer je sedaj zdravniška pomoč zelo draga in se jo težko dobi. Vsakdo ve, koliko ljudi, zlasti starejših, bolehuje sedaj leta in leta, ne da bi si mogli pomagati; kako težavno stališče ima dandanes gospodar, če mu zboli posel, oziroma koliko pretrpi posel, če služi trdosrčnemu gospodarju; kako težavno je lehkživi mladini, če vsled lehkomišljenosti zabrede v bolezen in zgubi zaslužek.

V vseh teh in drugih slučajih je bolniško zavarovanje za revnejše sloje prebivalstva zlasti na deželi, kjer je draga zdravniška pomoč, velika dobrota. Isto velja za obrtni stan. Prispevki za to zavarovanje znašajo od 12 vin. do 72 vin. za vsako zavarovano osebo na teden in se ravna po dohodkih. Pri nas na deželi bode znašala večinoma po 12 do 36 vin. na teden. K tem prispevkom bode prispeval delodajnik dve tretjini, zavarovanec pa eno tretjino. Pri poslih na deželi recimo bode dajal gospodar približno 4 K na leto, posel sam bode prispeval pa 2 K na leto. — Za oba ne pomeni to veliko obremenjenje in čeravno je kdo mnogo let zdrav, pripeti se mu pa vendar prej ali slej, da oboli in v tem slučaju ima zagotovljeno zdravniško pomoč, zdravila in 60% svoje dnevne mezde.

Kaj namenja zavarovanje za onemoglost in starostno zavarovanje? Ko stopi človek v delavnostno dōbo, pri socijalnem zavarovanju se določi spoleno 16. leto, tedaj se vsak po svojih močeh in po svojem stanu bolj ali manj trudi celo življenje toliko časa, da onemore ali da zboli in umrje. Priden, varčen in previden človek si pridobi v tej dōbi več ali manj premoženja, kakor pač usoda, sreča itd. nanese; marsikateri pa namesto, da bi napredoval, več ali manj ali celo vse svoje premoženje zgubi tako, da postane na starost ubožen in ga more občina preživeti. Mnog je sam kriv, mnogega pa nesreče privedejo v ta žalosten položaj. — Posebno poselski in delavski stan je v tem oziru na slabem. V dobi delavnosti se ni zamoglo pri pičlih dohodkih ali vsled brezskrbnega življenja kaj prihraniti, ena daljša bolezen ali druga nesreča zadostuje, da se pride ob zaslužek in v revščino. Pa tudi pri gospodarjih, je težavno. Odraščeni sinovi in hčere zahtevajo svoje dedne deleže in nič ne pomaga, toliko časa nadlegujejo stariše, da jim prepusté posestvo in začenja se bedno življenje na starost. Tu pa niso še vštete razne nesreče, ki zadenejo bolj ali manj vsakega gospodarja v dōbi njegovega gospodarjenja kakor požar v hiši, nesreča pri živini, slabe letine, bolezen itd. ki ovirajo napredek pri gospodarstvu.

Da se sedanja beda v vseh teh in enakih slučajih v kolikor mogoče olajša, da se starim ljudem zagotovi preskrbljenost v starosti, to namerja zavarovanje za onemoglost in starostno zavarovanje. To se deli v dva dela: za samostojne in nesamostojne. Prvi so imetniki kakega obrtnega ali drugačnega pridobitnega podjetja, drugi so obrtni pomočniki, posli, dninarji in vajenci pri obratih. Postavni načrt določa, da vsak samostojni gospodar postane, ko dovrši 65. leto, deležen uživanja starostnega zavarovanja; vsak nesamostojen pa že s 56. letom. Če popred onemore tako, da ne more vsaj eno tretjino tega zaslužiti, kakor zdrav, tedaj postane deležen uživanja zavarovanja za onemoglost.

(Dalje pride.)

Politični pregled.

Kranjski deželni zbor je deloval z občudovanja vredno naglico. Šolski odsek je predlagal, da se spremeni dež. š. zakon tako, da dežela pošlje v dež. š. svet 4 svoje zastopnike, kar je zbor odobril. Poslanec Lavrenčič in Gangl sta priporočala preosnovo sedanjih šolskih postav v tem zmislu, da se gleda tudi na razloček mej kmečkimi in mestnimi šolami ter naj šola vpliva na

srce, voljo in razum. — Resolucija zahteva tudi spremen realčne postave, ki ne odgovarja našim razmeram. — Vsa zbornica se je izrekla za potrebno ustanovo slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Grajal se je pristransko postopanje graškega in dunajskega rektorja zoper slovenske vseučilišnike. — Sprejme se sprememba cestnega zakona, da se pomnoži število kmečkih zastopnikov v cestnih odborih in odpravi viriliste, želeti je tudi enotne cestne doklade. — Sklene se, da se izdela zakon v varstvo planin, o pašnikih, o njih servitutih. — Odobril se je lovski zakon v tem zmislu, da bo občina gospodar lova in da zajec več ne bo užival dosedanje prostosti. — Občinski red in obč. volilni red naj se preuredita tako, da se posploši volilni red in volijo tudi oni, ki plačujejo indirektna davka. — Sklene se ustanovitev deželne banke in deželne zavarovalnice proti ognju, za človeško življenje in za govejo živino ter konje. — Sprejet je načrt postave o deželnem posojilu 10 milijonov za vodovode, uravnavo rek, potokov, hudournikov, osuševanje močvirij, namakanje travnikov in sploh izboljšanje kmetijstva. Za vodovode na Dolenjskem je namenjeno n. pr. za Stari trg pri Črnomlju 234.000 K, Suhor-Lokvica, Radovica-Metlika-Čurila-Sveržaki za Iškovo in okolico 126.000 K, za Radeče 22.760 K, Št. Lambert 31.000. Za Suho Krajino itd. Za uravnavo Save med Brezicami in Jesenicami se proračuna 1.800.000 K, Grosuplje 160.000 K. Nujna je uravnavo Temenice in Krke. Za preložitve cest Litija-Šmartno, Čatež-Sv. Križ, Čatež-Lipa, Drašiče-Vidošiče, Veselica pri Metliki, Čez-Vecar na Draški cesti, Črnomelj-Vinica, Kot-Kumpmatelj, Semič-Vrčice, Banjaloka-Fara-Osilnica; most pri Vavtvasi in čez Dobljanko. Deloma nove ceste: Jugorje-Strekljavec-Črnomelj, Vinica-Adlešiče; Smuka-Hinje-Zvirče; Brunek-Radeče, Radeče-St. Jurij pod Kumom. — Pri proračunski razpravi za 1909 se odobri pobiranje dosedanjih doklad. Tu so se razpletli znameniti govori, ki so se ozirali na septemberske dogodke v Ljubljani, ko je tekla slovenska kri. V zagovoru dež. predsednika je bilo najbolj znamenito to, da je naznanil, da je župan Hribar sam zahteval vojaško asistenco. Torej bi bil mej krivci tudi Hribar. Kako se bo ta stvar pojasnila, še ni končano.

Dne 19. jan. je v mestnem zboru ljubljanskem odgovarjal župan Hribar z ozirom na govor dež. predsednika v dež. zboru. Odklanja krivico od sebe, kakor da bi bil on zahteval vojaštvo. Vender pa iz vsega dolzega odgovora ni jasno, kako je s stvarjo. Nasprotje med Schwarzovimi in Hribarjevimi trditvami še obstoji.

V 8. seji 16. januarja je bila sprejeta preosnova deželnih uradov, da bo moglo biti poslovanje pri razširjenem delokrogu tudi uspešne. Uravnale so se plače uradnikom in deželnim uslužbencem, mej temi tudi na Grmski šoli: hišnik na leto 900 K, upravnik 1200 K, sadjar 1000 K, vrtnar 1000 K, vinšček 840 K. — Sklene se ustanoviti zavod za pospeševanje obrta na Kranjskem. — Več občinam se dovoli pobiranje višjih doklad. Mej drugimi: V mestni občini Novo mesto se za leto 1909. do vstevšega leta 1918. dovoljuje pobiranje 5% naklade na najemščino od stanovališč na ta način, da se ta naklada ne pobira od letnih najemščin pod 48 K in od najemščin za stanovališča c. in kr. oziroma c. kr. vojaških oblastev in c. in kr. oziroma c. kr. častnikov, dočim je od vseh drugih najemščin za stanovališča plačevati na leto po 5 h od vsake najemninske krone.

Podpora okrožno-zdravstvenemu odboru novomeškemu. O prošnji tega odbora je podal deželni odbor obširno poročilo in stavil svoje nasvete. O tej prošnji je poročal poslanec Povše in predlagal v imenu upravnega odseka, da se prošnji ugodi in sicer 1. da se zastopu povrnejo one obresti, katere je zastop plačal hranilnici za najeto posojilo 55.000 kron, katere je deželni zbor v letu 1905 obljubil zdravstvenemu zastopu za zgradbo ženske bolnice v Novem mestu. Vpoštevaje veliko požrtvovalnost in pravo človekoljubno delo tega zastopa, ki je prebivalstvu na Dolenjskem s to žensko bolnico storil neizmerno dobroto, je pač opravičeno, da dežela tudi te obresti povrne zastopu. Istotako je deželni zbor sklenil, naročiti deželnemu odboru, da izposluje tej bolnišnici pravico javnosti, po kateri bo upraviteljstvu te bolnišnice dana možnost, iztirjavati oskrbovalnino za bolnike. Dokler pa te pravice ne dobi, bo deželni zaklad plačeval oskrbovalnino za one bolnike, ki se bodo v tej bolnišnici zdravili, če so domovno pristojni na Kranjsko in če bo po županstvih in okrajnih glavarstvih dognano, da sami ne zmorejo oskrbovalnine plačati, ampak so tako ubožni, da mora za nje plačati dežela. Deželni zbor je vsem tem predlogom pritrdil in tako omogočil uspešen razvoj te bolnice, ki bo v pravo pomoč naši Dolenjski.

Za ceste in melioracije. Poslanec Dular je priporočal zlasti preložitve nekaterih cest v krškem in novomeškem okraju, zgradbo dveh mostov čez Krko, preskrbo z vodo pod Gorjanci in pomoč vinogradnikom. Kmečki poslanci S. L. S. so pregledali od deželnega stavbenega urada sestavljeni seznam projekti-ranih zgradb in izražali svoje želje, ki jim bo deželni odbor po vrsti, kakor je določena in kakor bodo sredstva dovoljevala, ugodil.

Sedanje zasedanje deželnega zbora je zaključila zgodovinska razprava o predlogu dr. Kreka glede na aneksijo Bosne-Hercegovine. On in dr. Sušteršič sta v izbornih govorih pojasnila jugoslovansko vprašanje z ozirom na našo deželo in na Avstrijo. Baron Schwegel je v svojem govoru potrdil, da se je uprav po njegovem sodelovanju na berlinskem kongresu Bosna in Hercegovina pridobila Avstriji. On ni za trializem v zmislu slovenskih poslancev. Njegova resolucija, naj Ogrska vrne Kranjski Žumberk in Marindol, se odkaže ustavnemu odseku, da svoj čas o tem poroča. Tako se je v 9 dneh izvršilo ogromno delo, ki bo gotovo v korist naše dežele. Vse tri stranke so tekmovala med seboj, a pravo življenje v zbornico je prinesla S. L. S.

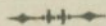
Državni zbor se je sošel dne 20. januarja. Začelo se bo zopet mešetarenje za preosnovo ministerstva.

V Zagrebu se je začela 18. jan. sodna obravnava proti 53 Srbom radi veleizdaje. Obtožnica predlaga za vseh 53 po § 59. kazenskega zakonika smrt. Dolži se jih, da so v zvezi z društvom „Slavanski jug“ v Belemgradu, po Hrvatskem, Slavon-skem, v Bosni-Hercegovini razširjali velesrbsko idejo, da bi se te dežele odtrgale od Avstro-Ogrske ter spojile s Srbijo v veliko kraljestvo. Duševni vodja njih organizacije je baje prestolona-slednik srbski Jurij. Obravnava bo spravila marsikaj na dan.

Čehi so v nedeljo v Pragi obhajali 500 letnico Kutnohor-skega odloka, s katerim je kralj Vaclav na najstarejši univerzi avstrijski v Pragi zagotovil Čehom premoč, da so imeli tri gla-sove, a druge narodnosti le en glas pri vseučilišnih odločevanjih. Nemci so tedaj Prago zapustili in osnovali v Lipskem novo univerzo.

Na Portugalskem zopet vre; republikanci snujejo prekucijo. Kralja varujejo vojaške straže.

Jugoslovani. V Splitu se je vršil sestanek županov in poslancev dalmatinske „Hrvatske stranke“. Shod je protestiral proti laškemu vseučilišču v Trstu, zahteval je slovensko vse-učilišče v Ljubljani ter popolno priznanje nauk in izpitov v Zagrebu za tostransko državno polovico. Zahteval je priklopitev Bosne in Hercegovine Hrvatski in Dalmaciji. — Skupščina stranke prava v Dalmaciji, ki se je vršila 10. t. m. v Šibeniku je sprejela predlog, ki zahteva, da se vsi slovanski poslanci Dalmacije, Hrvaške, Slavonije, Istre, Gorice, Kranjske in južne Koroške s zastopniki Bosne in Hercegovine sestanejo na zborovanje, da še pred konferenco velevlasti zahtevajo združenje teh zemelj v eno celoto. To zborovanje naj se vrši v Zagrebu, če bi ga pa vlada zabranila, pa izven Avstrije, morda v svobodni Švici.

Zabavi in pouku.

Potopisne črtice.

II.

Dober dan Jurče!

„Bog ga daj!“

No, koliko časa se že nisva videla?

„Kaj si li pozabil, da sva šla Mihaelovo nedeljo skupaj iz kapiteljna od sv. maše?“

Je že res. Saj sem že rekel, da bi se bilo spodobilo iti v Šmihel na proščenje, ko bi znali razriniti cerkev kakor Ribničanje. Sicer je pa v takih priložnostih premalo prostora za vse. Zunaj cerkve biti pri sv. maši, je pa človek tako raztresen, da menda Bog prav malo ve za tisto molitev.

„Tisto si pravil morda komu drugemu, midva sva imela pa drugačne pogovore in sicer, pravil si mi, kako si se vozil v Wörishofen.“

Imaš prav. Se že spominjam.

„No in, če si me že toliko časa mučil s svojo povestjo, povej mi še naprej, da bom izvedel, če si se bil vendar pripehjal v Wörishofen, ali so se bila morda polomila kolesa železniškega voza, predno si dospel do tja.“

Glej ga no Jurčeta, kako si čuden. Saj sem bil že oni-krat povedal, da sem se zdravil v Wörishofenu. Zdaj pa pomisli,

če nisem imel prav, da ti pride vsaka beseda samo do ušes? Saj si se izdal, da te še po ušesih ni dolgo trgalo, kar sem ti povedal.

„Pepe, ti pretiravaš. A ker se ne maram pričati s teboj, mi rajši nadalje opisuj svoje potovanje!“

Toraj, poslušaj: Proti poldevetih zvečer smo se pripehjali v Monakovo, kjer sem najprej občudoval velikanski kolodvor, nad katerem je tam, kjer se vstavljajo vlaki čezincez steklena streha. Stopivši iz vlaka smo šli vsi, kar nas je izstopilo skoz ozka vrata, pri katerih je vratar sprejemal vozne liste, da se je prepričal, če ga ima vsak.

Tako sem srečno dospel v glavno mesto Bavarske in ker je solnce sijalo že onkraj zemlje, mi je bila prva skrb za pre-nočišče, v katerem sem bil prav zadovoljen ter se s sladkim spanjem pokrepčal.

Ko se zjutraj prebudim je solnce sijalo zopet tokraj zemlje in istega žarki so mi kazali pot v baziliko sv. Bonifacija k sv. maši. Omenjena bazilika je tako velika, da še nikoli prej nisem videl tako velike cerkve. Natančno seveda nisem ogledaval tiste veličastne hiše božje, ker sem bil le za časa sv. maše v njej. To ti pa lahko povem, da ni nič obokana, marveč je tako na-rejena, da ji služi železni strešni stol ob enem tudi za olepšavo.

Po sv. maši sem hitel na kolodvor, kjer sem se preskrbel z voznim listom do Wörishofna. Kmalu je odrinil naš vlak, iz katerega smo se še presedli na postaji Buchloe in v Türkheimu, odkoder nas je pripehjala električna železnica malo predpoldnem v Wörishofen. Tam so že vedeli, da pridem. Zdravišni hišnik me je čakal na postaji in vprašal, če sem jaz tisti Pepe, potem pa me je spremil v zdravišče. Zdravišče, ki se imenuje „Se-bastianum“ je sedaj lastnina reda usmiljenh bratov, ki so me pri-jazno sprejeli in postregli z izvrstnim bavarskim pivom rekoč: Danes ga še pijte, jutri bomo pa vsem alkoholičnim pijačam dali slovo!

„Pa še jesti naj bi te bili odvadili, kakor Ribničan konja.“

O, saj bi me bili tudi, ko bi bili tako prebrisani, kakor Ribničanje.

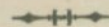
„Veš kaj, malo čudno se mi pa le vendar zdi, da bi te bili na tujem tako imenitno sprejeli, kot takega navadnega Pepeta.“

I, kaj se ti bo zdelo čudno. Saj se dandanes človek na unanjem skoraj nič ne loči od gosposkega. Če se malo lepše obriješ in praznično oblečeš, pa ti bo kmalu prisodil več pa-meti, kakor kakemu plemiču, ki hodi okrog, kot bi ga težko pamet dohajala. Sicer pa to ne spada med najin pogovor. Midva morava priti zdaj nato, kar si me vprašal že v začetku najinih pogovorov; namreč, česar sem iskal v Wörishofnu.

„Da, to bi jaz rad izvedel bolj natanko, ti me pa vodiš okrog sveta, kot bi slepe miši lovila.“

E, to mi pa menda vendar ne boš vzela za zlo; saj vidiš, da je dolga pot, pa bi se ti čudno zdelo, če se človek med potjo semterja malo spodtakne v kako reč. Saj zdaj ko sva tam, kjer se zdravje prodaja, ti lahko tudi povem, kako se zdravje kupuje.

(Dalje pride.)

Dopisi.

Iz Šmihela. Shod „Kmečke zveze“ v Šmihelu. V nedeljo 17. jan. se je zopet pokazalo, kako potrebna da je bila v Šmihelu nova dvorana. Za tako množico ljudi bi ne mogli dobiti nikjer v bližini dovolj velikega prostora. Na tem shodu, ki se je sešel popolnoma brez vsake agitacije, je bilo zbranih gotovo do 400 mož. Predsednik „Kmečke zveze“ g. Appe otvori shod in pozdravlja vse navzoče. Predsednikom shoda je bil izvoljen g. župan Zirc, ki je zborovanje, dasiravno zelo burno ves čas prav mojstersko vodil. Prvi govornik g. grmski učitelj Lapajne je govoril o starostnem zavarovanju. Ker prinašajo „Novice“ doslovno, ne bomo govorili na tem mestu o podrobnostih govora. Iz vsega govora, kakor tudi iz debate, se je spoznalo, da je govornik prav temeljito preučil to vprašanje. Navajal je vse dobrine zakona in izpodbijal navidezne slabosti in ugovore. „Kmečka zveza“ mu izreka prav iskreno zahvalo za njegov temeljiti govor. Ako bi gg. učitelji tako zahajali in se žrtvovali za ljudstvo, kakor gosp. Lapajne, bi bil učiteljski stan kmalu zopet med ljudstvom pri-ljubljeni stan, kakor nekdanj. Toda po navadi ne vidimo pri naših zborovanjih in prireditvah učiteljstva novomeške okolice. K shodom „Kmečke zveze“ je vabljen vsak kmet in prijatelj kmeta. Ako ste res prijatelji kmeta, pokažite to tudi v dejanju. Pri debati o starostnem zavarovanju, ktere so se kmetje prav pridno ude-

leževali, se je pokazalo, da jih je večina, zlasti premožnejših, proti. Pripoznal se je pomen starostnega zavarovanja za manjše kmete, ki morejo toliko plačevati letno kot se zahteva, ne pa za one, ki znajo sami varčevati ali pa ki nič nimajo, ki bi še rent ne mogli plačevati. Posebno se je pri debati ožigosalo ravnanje tržaške delavske zavarovalnice, kar ravno kaže, koliko potrebnejša bi bila državna. Popolnoma se je tudi izpodbilo leto 65. kot previsoko. Če dobi delavec pravico do penziona s 56. letom, mora to tudi kmet dobiti. Petinšestdeseto leto dočakajo le redki. Shod je sklenil, da pošlje dne 31. t. m. v Ljubljano na kmečki stanovski shod dva zastopnika, ki pojasnita mnenje naše okolice v tem vprašanju. Kot zastopnika sta se izvolila g. Appe in g. Košir.

Drugi govornik g. kapelan Tomc je govoril o lovskem zakonu. Zadnjih petdeset let je stal avstrijski zakonodavec vedno na strani onih, ki hočejo pospeševati lov kot šport. Naš kmet je zakonito primoran, da mora pokončevati razen mrčes in plevel, ki bi škodoval zemlji in jo oviral na rednem prinašanju sadov. Nasprotno se mu pa dovoljuje, oziroma je še prisiljen gojiti in varovati divjačino. Govornik se je omejil na zajca in srno. Pokazal je, koliko škode napravi zajec kmetu in kako bi mogel kmet zabraniti to škodovanje. Znano je, da razširja divjačina razne nalezljive bolezni med govejo živino. Srne posebno razširjajo tako imenovano „parkljico“, ki je silno nalezljiva. Če ima govedo to bolezen, je kmet ne sme prodati, politična oblast zapre takoj meje onemu okraju, če ima pa srna to bolezen in je razširja okrog, sme pa prosto okrog letati, sme kužiti kmetu govedo, in kmet mora mirno trpeti in gledati. Gorje mu, če bi se je dotaknil. (Prih. dalje.)

Iz St. Jerneja. Nisem bil namenjen, takoj pisati v „Dol. Novice“, misleč, da tudi iz drugih krajev, svoje novice popišejo. Ker sem pa v Slovincu bral tužno vest, da je moj milo ljubljenski tovariš g. Josip Levičnik, nadučitelj v pokoju in posestnik v Železnikih na Gorenjskem umrl 8. jan. v 83. letu, ne morem se zdržati, da nekaj podatkov o njem v blagi spomin ne zapišem.

Seznanil sem se jaz z njim o priliki sv. birme l. 1861 v Kranjski gori. — Bil sem jaz, po dobri ali slabi volji višjih, za eno leto prestavljen v Radeče zraven Kranjskegore, da se bom tam pripravil za zadnji izpit. In res, bil sem tako srečen, da sem tudi strogo skušnjo prestal, in bil takoj na novo šolo v Predoslje pri Kranju prestavljen.

Leta 1861 ob birmi v Kranjski gori je tedanji knezoškof Vidmar Jernej mene in g. učitelja J. Škrbinca Kranjskogorskega in g. poštarja Mihaela Razinger sprejel v avdijenci in nas spodbujal za naš važni učiteljski stan. Ko pridem od poklona, dobim g. Josipa Levičnika, ki je bil takrat obiskal svojega brata, tedaj c. kr. sodnika v Kranjskigori. Od tistega časa sva bila vedno prijatelja in si tudi dopisovala. Leta 1869 je bil na Dunaju izobraževalni učiteljski tečaj, trajajoč 50 dni. Stanovali smo vkup štirje: Jaz; g. J. Škrbinca, sedaj v Višnji gori nadučitelj; ta mesec umrli nadučitelj Josip Thuma iz Radovljice in sedaj umrli Josip Levičnik. Na povratku iz Dunaja sva šla z Levičnikom na Božjo pot v Marijino Celje na Štajerskem. Levičnik je popisal o našem poučevanju dunajskem v „Učiteljskem Tovarišu“, pa tudi „Novicah“ in „Zgodnji Danici“ več reči in tudi najino potovanje čez Marijino Celje proti domovini. Bila sva tudi dvakrat skupaj v jedni sobi pri duhovnih vajah v Ljubljani.

Iz Rima mi je poslal lepo podobico, z napisom: „Svojemu blagemu prijatelju Janezu Sajé-tu kot vezilni darek in spominek iz Rima 1881. Jos. Levičnik.“ Tudi iz Lurda mi je pošiljal prav lepe razglednice. V letu 1907 me je pa osebno obiskal, ko se je mudil na Toplicah. Peljal sem ga gledat samostan oo. kartuzijanov v Pletterjah. Bil je ves navdušen, ko sva veliko ogledala, in se po lepi navadi pokrepčala v samostanu. Obljubil mi je, da bo še enkrat prišel, in vse še bolj natanko ogledal. Pisal mi je pozneje in prosil, naj mu odgovorim na dopis o Pletterjah.

Ko sem mu bil odgovoril, mi odpiše sledeče: „Predragi moj! No! lepo nalogo sem Ti bil naložil, in Ti si jo tudi častno rešil z obširnimi dopisom z dne 23. t. m. (oktobra 1907). Hvala lepa za ves Tvoj obilni trud, bom že marsikaj porabil za moj dnevnik. Da je cerkev sv. Jederti v Vaši fari, t. j. Sv. Gera na Gorijancih, razpadla, pomilujem! Ako bi bila še stala, hotel bi bil dati brati v njej sv. maše, ker Valvazor piše, da so se v njej dosegla čudovita uslišanja. Čuditi se je: Ali so nekdanj v naši deželi toliko cerkva pozidali, da so jih pozneje pustili zopet razpasti? Tak madež ima tudi naša Gorenjska stran s svojo Šmarjetno goro pri Kranju. Namigaval sem že enkrat v „Danici“ naj premožni stanovniki iz Kranja in okolice to cerkev zopet na novo sezidajo. Dosegel pa nisem nič.“

Pisal mi je še več reči, ki jih pa ne navedem, tudi ne o samostanu v Pletterjah, da ne bodo braveci „Dol. Novic“ morda nejevoljni. Kako pobožen, dober, vesten učitelj je bil, bi lahko prav veliko popisal, pa ker se nadejam, da bo čilejša moč popisala uzornega nadučitelja Josipa Levičnika, le k sklepu še povem da mi je bil v pismo priložil večkrat lepe podobice, in pri rokah imam sedaj še jedno: Podoba presvete Device Marije v Kranjski Loreti (Suši), v Zaliloški fari na Gorenjskem. Za slovo, blagi Josip, v miru počivaj, dokler se vidimo nad zvezdami! Blagemu možu trajen spomin!

Nadučitelj Jan. Sajé.

Iz St. Janža na Dolenjskem 13. januarja. Dasiravno smo si jedva pred nekoliko dnevi voščili srečno in veselo novo leto, vendar moram danes poročati žalostno, da, naravnost srce pretresujočo novico. Naša vas ima poleg župnišča in šole le tri posestnike, vendar smo imeli v 4 dneh kar štiri mrlice. No jedna 80 letna žena si je že sama želela smrti in tej pač vsakdo privoščil zaželjeni mir. Mnogo žalostnejši je drug slučaj. Franc Podlogar, krojač, star komaj 40 let, varčen in priden ter sploh pošten fant je že dalj časa občutil neko nenavadno slabost in po nasvetu svojih prijateljev je šel k zdravniku v Ljubljano. Toda predno je prišel do zdravnika, zadela ga je kap in ni ga več med nami. Tretji in četrti ter najžalostnejši slučaj je pa ta-le: Umrli sta tekom 24 ur občeznanemu in priljubljenemu posestniku in trgovcu Ivanu Repovžu njegovi najmlajši hčerki 15 letna Micika in 17 letna Pepca. Pretrgala jima je nit mladega, nadopolnega življenja kruta otroška morilka škrlatinka. Še dopoldne pred sv. Tremi kralji sta prepevali z ljubkimi glasi vesele božične, popoldne že zbolil mlajša in naslednji dan umre. Jedva je ta zatisnila oči, že se vleže tudi Pepca in ponoči se preseli tudi ona k svoji ljubljeni sestrici. Nesrečni družini bodi v tolažbo sočustvovanje cele fare in prepričanje, da sta sedaj rešeni ljubljenski vseh zemeljskih težav. Priznati pa moramo tej družini tudi umestno previdnost. Da se ne razširi ta strašna bolezen po fari, odnesli so obe ljubljenski takoj v mrtvašnico in tudi otrok niso pripustili k pogrebu. Gotovo je bilo treba tu silnega zatajevanja, a premagali so se z ozirom na svoje soobčane. Ker se do danes ni pripetil noben slučaj te bolezni, upamo, da nam Bog s to hudo šibo prizanese.

Z Bučke. Dne 18. t. m. imeli smo volitev občinskega starešinstva, bil je že čas, po preteku štirih let županovanja Pungerčiča. Napredoval je v tem času toliko, da ga sedaj v občinskem odboru več nikjer videti ni! Županom izvoljen je sedaj: g. Fran Veis, posestnik, Dolenje Radolje. Svetovalcem pa: Fran Selak, posestnik iz Bučke; Janez Kirar, posestnik iz Zaboršta; Alojz Marušič, posestnik in gostilničar v Dolenje Radolje; Martin Golob, posestnik v Dolenje Radolje; Franc Žnidaršič, posestnik v Močvirja; Josip Kotar, posestnik in trgovec v Gorenje Radolje. Vsi vrli somišljeniki Slovenske ljudske stranke. Prihodnjič zopet kaj! Do tedaj pa zdravi! (Le kmalo se oglasite! Uredn.)

Iz Krškega. Drage nam „Dol. Novice“. Nam Krčanom ste bile dozdej malo znane. Večina niti vedela ni, da bivate. Hvala Bogu, letos vas že bolj poznamo. Število naročnikov se je nekoliko pomnožilo. Bog daj, da bi se jih še več oglasilo. To „Dol. Novice“ tudi zaslužijo, ne toliko zaradi dnevnih novic, kakor zaradi izvrstnih gospodarskih člankov. Ti nudijo vinogradniku, poljedelcu in živinorejcu obilo prekoristnih nauk. — Sprejmite tudi od nas nekaj novic. Čujemo, da v Novem mestu lepo napreduje nova ženska bolnica. Tudi pri nas bolnica napreduje v vsakem oziru. Lani so jo za polovico povečali, ker je bila že pretesna. Bolnikov je bilo v preteklem letu blizu 1000. Od teh jih je umrlo 36. Bolnica je vedno prenapolnjena. V bolniški kapeli je bilo čez 2000 obhajancev. — V začetku februarja dobimo zopet vojake. Imeli bodo vaje z najnovejšimi brzostrelnimi topovi. (Hvala, razširjajte Dol. Novice in oglasite se večkrat. Urd.)

Belokranjski glasnik.

Iz Adlešič. Dne 26. m. m. smo imeli ljudski shod. Sklicala ga je naš g. župnik. Udeležilo se ga je nad 80 gospodarjev. Govoril je naš vrli gospod župnik o našem šolstvu in domačin jurist I. Adlešič o zadnjih dogodkih na dunajski in graški univerzi, o nastopanju nemških buršev nasproti slovenskim dijakom in o slovenski univerzi v Ljubljani, nje gospodarskem in kulturnem pomenu. Na shodu se je sprejela resolucija, ki zahteva takojšnjo ustanovitev pravne fakultete v Ljubljani in reciprociteto izpitov na zagrebški univerzi, dalje obsoja krivičen nastop nemških bur-

šakov nasproti Slovincem in protestira proti ustanovitvi laške univerze v Trstu. Podobni shodi naj bi prirejali tudi po drugih farah in občinah in razlagal pomen slovenske univerze v Ljubljani, zlasti sedaj v pripravnem zimskem času. Vsaka občina naj čimprej pošlje tako resolucijo „Narodni zvezi“ na Dunaj. Danes so pri zakonodaji in vladi drugače vpošteva glas ljudstva kot prej: tega se mora narod zavedati in zahtevati pravic, ki mu gredo. Naši poslanci morejo tudi nekaj doseči le na podlagi ljudske zahteve. Zahtevajte torej povsod svoje pravice in pošiljajte podobne resolucije iz prirejenih shodov in občinskih odborov našim vrblim poslancem. — Isti dan se je osnoval pripralni odbor za ognjegasno društvo. To je bilo že dalje časa potrebno in zaželeno, ker je nevarnost pri naših, s slamo kritih poslopjih velika, zlasti jeseni, ko suše ženske svoje predivo. Voda je precej oddaljena in nimamo nikakega orodja, tako, da je v času nesreče vse brez glave in se ogenj vedno čez mero razširi. Pripravljalni odbor pa naj vedno širi to misel med interesi in naj računa, odkod dobiti sredstev. Misel ne sme zaspati, ker je stvar skrajno potrebna.

Prošnjo za slovensko univerzo sta poslali občini Adlešiče in Tribuče „Narodni zvezi“ drž. poslancev na Dunaj.

Iz Podzemlja. Kakor drugod, dobili so i tu gospodarji krmo. Naš župan je zglašil svoje naročnike pri liberalni Zvezi, županstvo za Griflje in Gradac pa pri glavni naši „Gospodarski Zvezi“. Najprej so jo dobili Podzemelci posredovanjem svoje Zveze, a ti niso bili s krmo zadovoljni ter so godrnjali. Dobili so jo naročniki pri „Gospodarski Zvezi“ in ti so jo hvalili, da je prav dobra. Zdaj pa so liberalci nehali grajati svojo krmo in jo hvaliti, tako da je zdaj krma pri obeh prav dobra. Naj vas torej krma združi, ker vas dozda niso pametne besede. Saj Belokranjec ne potrebuje modernega liberalstva in klerikalstva.

Domače novice.

Župnik Zupančič utonil v Krki. Župnik iz Šmihela pri Žužemberku Zupančič, je dne 19. t. m. zvečer padel z vozom vred v Krko. Voznik in konj sta se rešila, župnika Zupančiča so pa dne 20. mrtvega potegnili iz vode. — Župnik Janez Zupančič je bil rojen v Toplicah na Dolenjskem l. 1859 ter bil posvečen v mašnika l. 1886. Služboval je potem kot kaplan v Cerkljah pri Krškem, nekaj časa v Sp. Idriji, bil župni upravitelj in župnik v Topli Rebrji, župnik v Banji Loki, od l. 1901 pa je bil župnik v Šmihelu pri Žužemberku. Tukaj je z velikimi težavami zidal novo župno cerkev, ki ima biti dovršena tekom letošnjega leta, napovedal je za prve dni februarja sveti misijon za svojo župnijo — pa Bog ga je na nesrečni cesti, ki bo sedaj menda vendarle popravljena, poklical preje k sebi, predno je mogel uresničiti svoje namene. R. I. P.!

Nevarno zbolel je v Suhorji na Notranjskem ondotni kurat J. Bojanec iz znane rodbine v Sent Petru pri Novem mestu.

Umrla je v Ljubljani 19. t. m. v visoki starosti, Novomeščanom še dobro znana, občepriljubljena gospa Avrelia Tominc, po kratkem, mukepolnem trpljenju, previdena s sv. zakramenti. Pokojna je bila zares blaga gospa, vljudna in prijazna do slehernega. Naj v Bogu počiva!

Umrla je sestra usmiljenega brata Gervazija Jožefa Božič in je bila v četrtek 14. t. m. ob veliki udeležbi pogrebcev pokopana v Brusnicah. Pokojnica je bila vseskozi blaga, dobra krščanska žena. Naj počiva v miru!

Odšel je od doma zadnjo nedeljo pred božičem, t. j. 20. decembra 1908 Miha Pugel iz Dergajnih sel št. 10 proti Novem mestu ter se do Valtevasi vrnil. A dalje ni bilo več sledu o njem.

Marijanska kongregacija Novomeška priredi na svečnico zabavni večer z lepim vsporedom, kakor petje, deklamacija, nova igra, kakoršna še na slovenskem odru ni bila uprizorjena i. t. d. Natančneje povedala bodo vabila, ki se v kratkem razpošljejo.

Marijina družba v Šmihelu priredi dne 24. jan. v nedeljo popoldne po litanijah ob 3. v novi dvorani predstavo. Vzpored: 1.) Volarič, Slovenskim mladencam, sprev za ženski zbor s spremljevanjem harmonija. 2.) Nežika z Bleda, narodna igra v petih dejanjih. Priredil Fr. K. 3.) Kukavica modra ali Boj za doto, veseloigra v štirih dejanjih. Priredil J. Kraljev. Vstopnina: sedeži I. vrste 60 v, II. vrste 40 v, stojišča 30 v, stojišča za člane mar. družbe 20 v. Vstopnice se prodajajo pri mežnarju in na dan predstave pri blagajni. Preplačila se hvaležno sprejemajo.

Za cesarice Elizabete bolnico je prejel mil. g. proš 5 K od neimenovanega za altarni zvonček; 20 K od g. F. Možina.

Prihodnji teden pojde mil. g. proš v Zagreb, kasneje pa v Ljubljano, kamor je od svojih znancev in prijateljev v zadevi bolnice povabljen. V spomladi se bo podal v isti zadevi na daljše popotovanje. Veliko vnanih podpor mu je že obljubljenih in zagotovljenih. Ravno kar je dobil mil. g. proš majhen, nov, lep križev pot za kapelo, ki bo te dni postavljen. Danes 21. t. m. je bil god č. s. prednice. Bolnice so ta dan šle k sv. obhajilu med sv. mašo. Ta dan se je rabil prvič novi krasni kelih in ravno tako tudi v istem romanskem slogu izdelani ciborij.

V bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji je bilo meseca decembra sprejetih 127 bolnikov, od katerih je ozdravelo 85, zboljanih 29, 5 pa neozdravljenih zapustilo bolnišnico. Umrlo jih je 6.

Redni občni zbor novomeškega „Sokola“ se vrši dne 30. januarja 1909 ob 8. uri zvečer v hotelu Jacaz s vzporedom, kakor ga določajo društvena pravila. Razun tega je na dnevnem redu sklepanje o spremembi pravil.

Ciril-Metodova družba: a) Nabiralnik pri Lud. Ferliču dal K 21.40, pri Gačniku K 10 in 1 srebrno staro dvajsetico, pri Jakše-tu K 4, skupaj K 35.40. b) Darovi: Rodbina Jul. Kovčič v Ljubljani K 10 namesto venca na krsto umrli teti Ivani Klun; g. Mor. Goldberger z Dunaja v hotelu Koklič K 8 (dobiček od preferanse); visokošolec g. Vlad. Frankovič K 1. c) Na koncertu salonskega orkestra Novomeškega pri Windišerju dne 17. januarja se je nabralo po zaslugi g. Balzerja, ravnatelja „Delniške pivovarne“ K 25.54.

Javen ljudski shod v Novem mestu se je vršil dne 17. jan. v mestni dvorani ter bil dobro obiskan, zastopani so bili vsi sloji. Predsedoval je župan Ogoreutz ter pojasnil namen današnjega shoda. Deželni poslanec dr. Oražen opisuje krivice in preziranja, ki se Slovincem gode glede šolstva, politične, justične, finančne uprave. Omenja, da so Slovenci že imeli svojo visoko šolo za francoske dobe, leta 1848. v Ljubljani juridične in kirurške študije. Pozneje v Gradcu na univerzi slovenska predavanja; a vse zgubili. V zadnjem času se na Dunaju in Gradcu preganjajo slovenski dijaki. Torej ne ostane družega, nego dati jim slovensko univerzo, kjer bi mirno študirali. — Dr. Šegula istotako ostro kritikuje vladni sistem, ki zapostavlja Slovence povsod; občinstvo je burno pritrdjevalo, le vladnemu zastopniku ni bilo všeč. Posebno zanimivo je za nas Novomeščane in vso Dolenjsko naše gimnazijsko vprašanje, ki se vleče kot morska kača. Soglasno so bile nato sprejete resolucije, ki se pošljejo ministrstvu in „Narodni Zvezi“ državnih poslancev. — Slovenci zbrani na javnem ljudskem shodu v Novem mestu dne 17. prosinca 1909. 1.) Najodločneje protestirajo proti terorističnemu početju nemškega nacionalnega dijaštva na avstrijskih nemških vseučiliščih in proti pristranskemu postopanju akademskih oblasti ter pozivljajo vladno, naj skrbi zato, da se zakonito zaja mčena enakopravnost na vseučiliščih istinito izvaja, 2.) najodločneje zahtevajo od visoke c. kr. vlade, da predloži državnemu zboru predlogo za takojšnjo ustanovitev pravne fakultete v Ljubljani. Nadalje zahtevajo kot provizorij popolnega slovenskega vseučilišča v Ljubljani takojšnjo ustanovitev državnih štipendij za slovenske docente in priznanje izpitov položenih na zagrebškem vseučilišču. 3.) Protestirajo proti ustanovitvi italijanske pravne fakultete v Trstu. Sicer priznavajo Italijanom pravico do lastne fakultete, ne morejo pa dovoliti, da bi bil sedež fakultete Trst mesto na izključno slovenskem ozemlju. To bi bila neopravičena protekcija Italijanov, ki bi škodovala slovenskim narodnim interesom in poostriala narodnostni boj na avstrijskem jugu do skrajnosti. 4.) Z ogorčenjem protestirajo proti Slovence izzivajočemu razglasu rektorja dunajskega vseučilišča dr. Exnerja in zahtevajo od vlade, da dá zadoščenje za nečuvno žalitev slovenskega naroda. 5.) Odobravajo odločno nastop „Narodne zveze“ in pozivljajo jugoslovanske poslance, da vstrajajo na tem stališču, dokler ne pribore popolne zmage upravičenim slovenskim zahtevam. Izjavljajo se solidarne z univerzitetnimi težnjami Čehov in Rusinov in želé, da bi slovanski poslanci podpirali naše vseučiliške težnje. — Nadalje je bilo sprejeto naslednje: 1.) najodločneje protestirajo proti imenovanju Albina Belarja za nemškega dež. šol. nadzornika na Kranjskem in pozivljajo c. kr. vladno, da to imenovanje takoj prekliče, 2.) protestirajo proti nameravanemu imenovanju nemškega profesorja na slovensko stolico dunajskega vseučilišča, 3.) pozivljajo c. kr. vladno, da glede na nečuvno slabo stanje prostorov v eraričnem poslopju c. kr. državne gimnazije v Novem mestu, nadaljne gledé na to, da je zadeva gradbe novega gimnazijskega poslopja v Novem mestu načelno rešena že več kakor dve leti, ter da je novomeška občina z velikimi stroški

preskrbela ves po naučnem ministerstvu že odobren stavbeni prostor, nemudoma konečno reši zadevo gradbe novega gimnazijskega poslopja v Novem mestu ter v to svrhu postavi v proračun za leto 1909. potrebno vsoto, 4.) pozivljajo vse slovenske države in deželne, ter sploh vse jugoslovanske poslance, da te zahteve v državni zbornici zastopajo, če treba tudi z najostrejšim orožjem.

Pri zadnjem shodu v mestnem domu je omenil g. dr. Šegula med drugim tudi, kako se malo vlada briga za Slovence, kar se tiče naših latinskih šol. Že dve leti je, kar je potrjen prostor za novo gimnazijo; mestna občina ga je morala tudi že plačati, pa o stavbi ni duha ne sluha. Pač pa je viši gospod v ministrstvu rekel g. dr. Defranceschiju, da je to tista gimnazija, ki se umetno goji in ohranjuje. Zoper to grdo natolcevanje moramo očitno protestirati. Dobro nam je znano — pogledajte letna poročila! — da navadno na nobeni gimnaziji na Kranjskem primeroma ne pade toliko dijakov, kakor v Novem mestu. Profesorji torej niso premehki, prej narobe. Kako pa bi se drugače umetno ohranjal naš zavod, res ne vemo. To bi se prej lahko trdilo o kočevskem gimnaziju, kamor se pošilja, baje posebno po prizadevanju nekega učitelja, ki hoče biti radikalen Slovenec — zlasti iz Belokrajine veliko slovenskih dijakov. Brez Slovencev bi Kočevjarji nikakor ne mogli dati toliko mladine, da bi se njih gimnazija ohranila. Slovenci, ne plujete vendar v lastno skledo! Ti pa slavni deželni šolski svet, ki strogo prepoveduješ gotovim dijakom hoditi v ljubljansko gimnazijo, ne bi li z večjo pravico prepovedal hoditi Belokranjcem-Slovincem v nemški zavod? Saj bi s tem vendar skrbel le za pravo pedagogiko, ako je starši ne umejo.

Iz seje novomeške kmetijske podružnice z dne 18. t. m. V tej seji je poročal nje načelnik g. vodja V. Rohrman o podružničnem delovanju v pretečenem četrtletju 1908. l. zlasti o prireditvi in zaključku računov sadne in grozdne razstave na kmetijski šoli na Grmu. Na predlog odbornika mil. g. prošta dr. Elbert-a se je na to soglasno izrekel priznanje g. načelniku vodji V. Rohrman-u in g. vinarskemu nadzorniku Boh. Skalič-u in za njiju požrtvovalen in vspesen trud, da se je mogla sadna in grozdna razstava na Grmu v vsakem oziru tako v občno korist in zadovoljnost ugodno izvršiti. Pri tej priliki omenimo, da je tudi veleslavni deželni odbor izrekel svoje priznanje g. vodji Rohrmanu za uspešno udeležbo kmetijske šole na jubilejni sadni razstavi na Dunaju, za kar je šola prejela od c. kr. vrtnarskega društva, ki je priredilo to razstavo, častno diplomu in priznanje.

Možka žepna ura se je našla 20. t. m. Izgubitelj jo dobi v žendamerijskem poslopju II. nadstropje.

Gospodarske drobtine.

— Kmetijski tečaj v Semiču. Zaradi vseslovenskega kmetskega shoda v Ljubljani, ki se vrši v nedeljo dné 31. jan. t. l. in katerega se bo udeležilo tudi veliko število Dolenjcev od raznih strani in tudi iz Belokrajine, se je kmetijski tečaj v Semiču preložil na Svečnico v torek dné 2. februarja in na sredo dne 3. februarja. Tečaj se prične na Svečnico ob 3. uri popoldne in konča v sredo 3. februarja ob 4. popoldne. Pozivljamo Belokranjce in še posebej gospodarje iz semiške občine, da se ga množično udeležijo.

— Podpora vsled pomanjkanje krme. C. kr. poljedelsko ministrstvo je dovolilo za nabavo krmil še 100.000 K podpore. Vsled tega je c. kr. deželna vlada ukrenila, da se razdelitev pospeši. Razdelitev se bo vsa izvršila po „Gospodarski zvezi“. Vsa podpora za seno znaša sedaj 600.000 kron, kar je zasluga intervencije poslancev S. L. S.

— Nemška detelja in umetna gnojila. Nemški detelji se pri nas rado gnoji s hlevskim gnojem, ki se raztrosi po vrh in pusti ležati do spomladi. Tako gnojenje pa ni najboljšje. S hlevskim gnojem pospešujemo veliko bolj rast trave kakor detelje, ker dajemo s hlevskim gnojem mnogo dušika, premalo pa fosforove kisline in kalija, ki sta detelji pred vsem potrebna. Zato se veliko bolj priporoča, ako gnojimo nemški detelji z umetnimi gnojili in sicer s Tomasovo žlindro in kalijevo soljo. Tomasove žlindre se vzame na 1 ha 400 do 500 kg (na oralo 250 kg) in kalijeve soli 150 kg (na oralo 85 kg). Namesto Tomasove žlindre se priporoča za spomladno gnojenje superfosfat, od katerega rabimo za 1 ha 300 kg ali za oralo 175 kg.

— Gospodarsko orodje. Sedaj je čas, da se pregleda vse gospodarsko orodje in da se da popraviti, kar je poprave potrebno. Kolikokrat se ne primeri, da se da plug popravljati še le takrat, ko ga je treba v roke vzeti. Na ta način se zapravi mnogo dragega časa in dela. In tako je tudi z drugim orodjem. Pripravimo si toraj potrebno orodje za spomladansko obdelovanje že sedaj po zimi. Sedaj imata tudi kovač in kolar največ časa za taka dela.

— Molža pred krmljenjem. Za molžo ni vsejedno, kedaj se vrši. Najslabše je, če molzemo med krmljenjem, ker se krava moti in ne da tako rada mleka kakor sicer. Pa tudi za mleko samo ni dobro, ako se med molžo poklada, ker se na ta način mleko rado napraši. Najbolje je, če molzemo pred krmljenjem. Krava se na to hitro privadi in se da najraje pomlestiti. Jutranja in opoldanska molža naj se vrši zmeraj pred pokladanjem, večerna pa potem, ko smo s pokladanjem gotovi.

— Prašičjerejske zadruge na Dolenjskem. Po krajih, kjer se pečamo z rejo plemenih svinj, je nujna potreba. skrbeti za rejo dobrih mrjascev, pa tudi za to, da jih ne manjka in da se redijo v pripravnih krajih. Važno bi bilo pa tudi to, da skrbimo za rejo rodovitnih in res dobrih svinj. V tem oziru bi se dalo veliko več storiti, ako bi se naši gospodarji združevali v prašičjerejske zadruge, tako kakor delajo po drugih naprednih deželah, tako n. pr. po Nemškem in drugod. Take zadruge bi najlažje skrbele za potrebne mrjasece pa tudi sploh za dobavo dobrih plemenih živali. V tem pogledu nas čaka še mnogo hvaležnega dela, kateremu hočemo posvetiti vso pozornost tudi od naše strani.

— Zadržno mlekarstvo na Kranjskem. C. kr. poljedelsko ministrstvo je izdalo za l. 1907 poročilo o tej panogi kmetijstva. Vseh mlekarov na Kranjskem je bilo 64 z 7545 zadržniki. Mleka se je izpečalo 12.670.493 litrov. Če računimo liter samo po 10 h, so dobili društveniki na leto za mleko čez 1.267.48 kron. — Gorenjska izkazuje 6.637.037 litrov. Notranjska 5.537.187 litrov. Dolenjska pa: 506.223 litrov. To je dokaz, da je naša Dolenjska v tem zadržništvu silno zaostala. Po zadnjem ljudstvenem štetju ima Dolenjska skoro polovico polja in živine na vsem Kranjskem. Koliko dobička spravijo Gorenjci in Notranjci, mi Dolenjci pa razmetavamo še iste pridelke, ki nam jih nudi narava. Ali bi ne mogli rodoljubi svojo pozornost obrniti na zadržništvo in z njim ljudstvu pomagati do boljših dohodkov?

Ameriški novičar.

Iz Eveletha Min. se poroča: Slovenska naselbina je tu narasla okrog 1000 rojakov, ki imajo tudi več podpornih društev. Med njimi jih je več pomrlo. Mat. Lovšin je zapustil soprogo in družino. Gospa Francej je v čvrsti mladosti umrla, objokuje jo soprog in mlada družinica. Istotako je prominola gospa Tomsč iz ene najstarejših slovenskih obitelji v Evelethu.

Diamondville, Wyo. Dne 22. dec. 1908 se je pripetila tu nesreča. V slovenskem salonu Uršule Šušter je šla zjutraj njena dekla Franciška Ziharle peč kuriti. Ker ni hotelo dobro goreti, je vzela gazolina in drva oblila. Kar se vname gazolin in hipoma je bila dekla vsa v ognju. Nesrečnica je bežala po ulicah, upila; ljudje so prihiteli, strgali jej obleko ter jo prepeljali v bolnico, kjer je pa kmalu umrla.

Kako se časi spreminjajo. „Krainische Sparkasse“ v Ljubljani povsod rada prezira slovenščino. A glejte jo, doma „deutsch“, v Ameriki „slovenska“; oznanja namreč v ondotnih slovenskih listih, da rada sprejemlje tudi slovenske denarne vloge.

Ogenj v avstrijskem poslaništvu. Washington, 29. dec. Včeraj je nastal v avstrijskem poslaništvu na nepoznan način ogenj, ki je vslužbenec poslaništva dokaj vznemiril. Požar so hitro pogasili, tako, da je napravil le za 100 dolarjev škode. Avstrijski poslanik dobi za to zavarovalnino.

Napredovanje naseljevanja. Iz Reke in Trsta je po 23 dni trajajočem potovanju dospel v newyorško luko Cunardov parnik Slavonia. Na vsem potu je vladal vihar, tako, da se je moral v Palermu in Neapolju ustaviti. S Slavonijo je prišlo iz Avstrije in Italije 1892 potnikov medkrovja.

Oat Hill., Cal. Tu je nemila smrt pobrala Lovrenca Petruša iz Hrvatske Vivodine blizu kranjske meje pri Metliki. Na potu so ga našli mrtvega. Bil je v društvu sv. Jožefa št. 23 J. S. K. Jednote v San Francisku, ki mu je tudi oskrbelo lep pogreb na katoliško pokopališče.

V Jolietu je umrla slovenska šolska sestra M. Rufina, rojena Ema Ivanšek, stara 25 let. Bila je vzgojena v Ameriki. Učiteljvala je v mestih Chicago, Streator, Johnstown in Joliet. Povsod je bila dobrodošla kot izborna učiteljica, ki je govorila poleg slovenščine angleški, nemški, češki, poljski, slovaški itd. Škoda je tem večja, ker č. šolskih sester vsepovsod primanjkuje po slovenskih naselbinah v Ameriki.

„Nesreča nikdar ne počiva“, pravi pregovor in resnica je to. Komaj sem poročal o nenadni smrti mlade soproge rojaka Iva na Bolteta, že mi je zopet poročati o podobni žalostni usodi Frauja Mivca. Dne 17. dec. podal se je gori imenovani zdrav in čil na delo. Kmalu po deveti uri dopoldne pa se utrga plast premoga nad njim in zdrobi levo nogo pod kolenom. Kljub zdravniški pomoči pa je ob četrti uri popoldan v bolnišnici umrl, baje vsled prevelike zgube krvi. Slov. podporno društvo sv. Barbare št. 42, spadajoče v Forest City, Pa., katerega član je pokojnik bil, priredilo mu je velekrasen pogreb, kakršnih se je le še malo videlo v našem mestu. K počitku spremili sta ga obe tukajšnji slov. polp. društvi — društvo sv. Barbare in društvo Sava — z društvenimi znaki, katoliški duhovnik, finska godba iz Clear Creeka iz sploh vsi rojaki in rojakinje, kojim je bilo le količkaj možno. Pokojnik je bil doma iz fare Dobovec pod Kumom na Dolenjskem, kjer zapuška očeta in nekaj sester. Bil je priden in varčen, tihega in mirnega značaja in znam, da ni imel sovražnika v celem naši naselbini. Jaz pa in vsi udje tukajšnjega društva sv. Barbare kličemo Ti v slovo: Sladko spavaj, tovariš mili! Dasi ti je tekla zibelka na Dolenjskem, bodi Ti lahka zemljica svobodne naše republike!

Claridge Pa. — Nesreča. Dne 17. dec. 1908 se je podal Franc Šuštaršič na delo. V rovu pa je prišel med dve prazni kari, ki sta ga tako poškodovali, da je čez par ur moral umreti. Pokojni je bil član društva št. 40 J. S. K. J. že 4 leta. Doma je bil iz Dolenjskega fara Šmihel pri Novem mestu. V stari domovini zapuška žalujoče stariše, dva brata in dve sestri, en brat pa je Ameriki. V katoliški cerkvi v Irwinu je bil blagoslovljen, društvo ga je z godbo in zastavo spremilo k zadnjemu počitku.

Iz Silver City, Utah poročajo, da se nahaja v ondotnih rudotopilnicah že 20 Slovencev, ki imajo drav dober zaslužek in so prav složni mej sabo.

Raznoterosti.

* Nemška tvrdka Franck iz Zagreba še vedno izziva slovenske trgoce. V zadnjem času ta rajhovska firma neprenehoma nadleguje slovenske trgovce po svojih potnikih, kateri imajo predvsem nalogo, razširjati lažnivo vest, da je ta tvrdka slovenska, ker ima tovarno v Zagrebu. Njeni potniki pozivljejo slovenske trgovce, da morajo naročiti Franckovo cikorijo, če hočejo veljati za dobre Slovence in če se resnično ravna po geslu „Svoji k svojim“. Zgodilo se je že v več krajih na Kranjskem in Štajerskem, da so se drznili potniki te nemške firme na tako skrajno nesramen način žaliti narodnostni čut slovenskih trgovcev. Pri večini so seveda dobili zaslužno lekcijo, nekateri trgovci pa, ki so bili o razmerah slabo poučeni so vendar verjeli lažnivim besedam ter zopet naročili nemško Franckovo cikorijo. Firma Franck iz Zagreba podpira nemški Schulverein in laško Lega nazionale, potem pa si upa tako impertinentno nastopati pri slovenskih trgovcih. Naši trgovci naj pokažejo vrata takim izzi-vačem ter popolnoma opuste prodajo Franckove cikorije. Saj imamo domačo „Prvo jugoslovansko tovarno kavnihih surogatov“ v Ljubljani, ki izdeluje znano „Zvezdno“ cikorijo in ki zasluži, da jo podpira vsak slovenski trgovec. To naj bi si naši trgovci dobro zapomnili!

Potres je bil v noči 13. jan. po južni Avstriji v črti od Reke čez Istro, Kras, Goriško, južno Tirolsko, in skozi vso severno Italijo. Posebne škode ni napravil nikoder. — Dne 16. jan. so se v Mesini ponovili potresni sunki in podrli še nekaj zidov.

* Nemški deželni šolski nadzornik na Primorskem! Pri primorskih dež. šolskih svetih uslužbeni dunajski profesor Nemec dr. Robert Kauer je imenovan za deželnega šolskega nadzornika na Primorskem!!

* Največja morska globočina. Ladja „Planet“, ki preiskuje Južno morje, je našla pri 154 vzhodne dolžine in 6 južne širine dosedaj največjo morsko globočino, namreč 8045 metrov.

* Židje v Budimpešti. Pred 40 leti je bilo 40.000 Židov, a danes jih je že nad 200.000, to je skoraj tretjina vsega prebivalstva. Toda v mestnem občinskem svetu pa imajo veliko

večino. Izmed 200 voljenih občinskih svetnikov je namreč 178 Židov in le 22 kristjanov. O mestnem gospodarstvu odločujejo potemtakem le Židje. Sicer pa je oholim Madžarom skoraj privoščiti tako pokoro, ker bi sicer samozavestnega napuha popokali.

* Avstrijske navtične šole. Za mornarstvo pripravljajo pomorske šole v Trstu, na Malem Lušinu, v Dubrovniku in v Kotoru. Vseh učencev skupaj je 288 in sicer v Trstu 102, na Malem Lušinu 53, v Dobrovniku 60 in v Kotoru 73. Obisk je zelo neznan, to pa zaradi poučnega jezika. Tako je na Malem Lušinu poučni jezik italijanski, dasi tamkaj sami Hrovati stanujejo. V Trstu, v Dubrovniku in Kotoru tudi vrivajo italijanščino, ki je za Dalmatinskega in Primorskega pomorskega celo nepotrebna. In tako se odrija Hrvatski element od pomorskih šol. Škoda, da se tako ovira razvitek naše mornarice.

Smešnice.

(Prav nič.) „Kaj pa vendar delaš, prijatelj, da si tako grozno debel?“ — „Prav nič, ljuti moj!“

(Pogum.) A.: „Za Boga, kako pa vendar danes izgledaš ves pobit in obvezan! Kaj se ti pa je zgodilo?“ — B.: „Nič posebnega, prijatelj, jaz sem hotel včeraj enkrat svoji ženi povedati svojo misel.“

(Kratke službe.) Gospa k dekli, ki jo je ravnokar sprejela: „Ampak zdaj takoj še ne moreš ostati tukaj, še le čez 14 dni pridi, če hočeš.“ — Dekla: „O ja, čisto prav, ker lahko stopim tačas v drugo službo, ker jaz itak le samo 14 dni ostajam v eni službi.“

(Odkritosrčno.) Mali Tonček k sosedomu Francejnu: „Kaj so tvoj ateji bolani, ker jih že tako dolgo nisem videl?“ — „O ne! Odpotovali so.“ — „Tako, kedo pa vam potem zdaj zjutraj kavo kuha?“

Sejmi na Dolenjskem.

28. januarja sejm v Kandiji pri Novem mestu; vsak četrtek je pa sploh tržni dan živil, deželnih pridelkov itd.

Listnica uredništva:

G. F. M. v Mulj. Zadeva glede zajca je v dež. zboru že rešena. Glede psov pa ima občina odločevati.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Vlč. g. Fr. Zorko, kapelan, 15 kron. Vlč. g. Fr. Vidmar, kapelan, 5 kron. „Turk“ 3 krone. G. Frančič 2 kroni. Gospa B. Vojska 20 kron.

Dr. Jos. Marinko.

Tujci v Novem mestu.

Hotel Koklič: Winak A., Wanek U., Rohrman V., Remic F., Predovič J., Verdnik F., Morauc J., Germ J., Schantel F. iz Ljubljane; Pereles C., Sponner W., Rosenberg H., Löffler L. iz Gradca; Jakelič M. iz Vinice; Kolbezen J., Kolbezen M. iz Črnomlja; Chiesego H. iz Trsta; Friskitz St. iz Celja; Hartmann R. iz Vel. Lašče; Fekonja Franc, Hirschal F., Pacher G., Pereles C., Oesterreicher R., Baner K. iz Dunaja; Aistrich R. iz Karmela; Hrovat J. iz Maribora; Balzer O. iz Laškega trga; Rojec Al. iz Št. Vida; Fajdiga A. iz Temenice.

Hotel Jacaz: Pintar R. iz Sodražice; Gliha A. iz Kostanjevice; Erjavec V. iz Kranja.

Hotel pri Pošti: Predan Juraj iz Ljubljane; Malenšek J. iz Trebnjega; Lular Ig. iz Rodne; Grmovšek J. iz Ponikev; Tomažič M. iz Vidma, Zupančič Fr. iz Trebnjega.

Jakše: Nosan J. iz Ribnice; Pintar R. iz Gradca; Matjašič M. iz Rosalnice; Brolih M. iz Hotemaž; Perenič J. iz Kočevja; Žabkar J. iz Rake; Brajer A., Brajer M., Jošček K. iz Ljubljane, Peterlin F., Peterlin T. iz Brezovice. Müller: Schere J. iz Trbovelj.

Tržne cene v Novem mestu.

Imenovanje	Hektl. po		Imenovanje	Hektl. po	
	K	h		K	h
Šenica	19	52	Leča	13	—
Rž	17	56	Bob	11	71
Kornuza	13	—	Ajda	11	71
Oves	8	78	Proso	11	71
Ječmen	11	71	Soršca	18	21
Krompir (mernik)	1	40	Lan	—	—
Fižol	13	—	Jajca po 6 za 40 vinarjev.		
Grah	13	—			

Semenj v Kandiji je preložen na četrtek 28. t. m.

(18-2-2)

Županstvo Šmihel-Stopiče.

Zurc, župan.

ZAHVALA.

Za obile dokaze srčnega sočutja o priliki smrti ljubljene nam sestre, oziroma tete, gospe

IVANE KLUN

c. kr. uradnika udove in hišne posestnice,

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo drage nam ranjce k zadnjemu počitku, izrekamo tem potom posebno preč. duhovščini, sl. mestni in meščanske garde godbi in zastopstvu sl. gasilnega društva, prijateljem in znancem, sploh vsem vsem najiskrenejšo zahvalo.

RUDOLFOVO, 20. januarja 1908.

(22)

Žalujoči rodbini Juh-Kovačič.

Loterijske številke.

TRST, 16. januarja 25 28 63 52 18

Hiša na prodaj!
Z dvema sobama in malo njive okrog hiše. Natančneje se izve v Regeč vasi št. 30. Šmihel pri Novem mestu.

Močna dekla

za drva in vodo nositi, za vrtna opravila, uporabo kot potovka itd. se takoj ali tudi pozneje sprejme v službo. Plača 16 kron. Oskrbništvo graščine Hmeljnik, p. Rudolfovo. (21-2-1)

Št. 1893.

Razglas.

Žrebanje k letošnjemu naboru v prvič klicanih, t. j. l. 1888 porojenih mladeničev vršila se bode pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Rudolfovem v sobi št. 12

dne 3. februarja t. l.

ob 9. uri dopoldne.

To se daje vsem v letu 1888 rojenim v kakej občini tega okrajnega glavarstva pristojnim mladeničem z dostavkom na znanje, da jim je prosto se žrebanja osebno udeležiti ali pa v ta namen koga pooblastiti.

Žreb, kateri bode izvlečen, veljal bode skozi vso stavno dolžnost tedaj v višjih stavnih razredih.

C. kr. okrajno glavarstvo Rudolfovo,

(23) dne 14. januarja 1909.

Pozor!

Kupuje pšenico, orehe in vse druge deželne pridelke po najvišji ceni vsaki dan

(204-0-7) Jakob Paučič v Rudolfovem.

25.000 cepljenih trt

najboljših vrst kakor veltlinca, silvanca, španjola, kraljevine, laškega rizlinga in žametaste črnine je na prodaj pri vodstvu kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu. Cena po dogovoru.

50.000 cepljenk

veltlinca, silvanca, španjola, laškega rizlinga, kraljevine, portugalke in žametaste črnine je na prodaj pri Kmetijski podružnici v Novem mestu. Trte so vseskozi prve vrste. Cena po dogovoru. (20)

Izdajatelj in založnik Urban Horvat.

Ustanovljeno 1899 **IVAN SVETEC** Ustanovljeno 1899
brivec in vlasuljar

izdeluje vsa vlasuljarska dela, kupuje zmešane in rezane ŽENSKÉ LASE po najvišji ceni. V zalogi ima vse toaletne stvari, posebno svetovno znani original Bayrum tekočina proti izpadanju las in prhut, prhut izgine tekom enomesečne uporabe popolnoma po njegovem navodilu. Pravi Amerikan-Petrol tudi preiskuje za rast pomladka las posebno pri otrocih. (11-24-5)

Neprecenljiv Nusiol, barvilo za lase in brade, prekaša vse dosedanje iznajdbe, čudovit uspeh sedajnosti, neškodljiv, zdravniško preiskan. Zraven tega priporoča svoj Brivski Salon, urejen z najnovejšimi konforti, s hitro, čisto, dobro postrežbo želeč mnogobrojnega obiska.

Rudolfovo, Glavni trg. (Nasproti mestne hiše.)

Franc Golič v Razborju.

zadnja pošta Št. Peter pri Novem mestu, oskrbnik pri g. baronu Lazariniju, oženjen brez otrok, star 43 let išče službo na Hrvaškem ali v Slavoniji.

Isti je dobro izurjen v gozdarskih in lovskih stvarih in vinogradstvu ter slušbuje vedno pri graščinah. Sedanja službo zapusti dne 1. marca 1909. (14-3-2)

Hiša na prodaj v Kandiji št. 76.

katera stoji na lepi legi zraven ceste, ki pelje proti Božjemu grobu. Hiša obstoji iz treh lepih sob ter kuhinje in male kleti. Okolu hiše je lep vrt. Proda se radi nameravane preselitve pod ugodnimi pogoji. Več se izve pri Ivan Ausenik-u v Kandiji pri Rudolfovem. (17-3-2)

Hiša s prodajalno

na najlepšem prostoru z vrtom, je na prodaj ali pa se da tudi v najem. — Kje pove uredništvo „Dol. Novic“. (206-6-6)

Gostilna se odda takoj v najem ali tudi na račun na prav lepem prostoru blizu Toplic na Dolenjskem.

Prednost imajo krojači ali pa čevljarji.

Natančneje pri upravnistvu „Dol. Novic“. (16-2-2)

Otvoritev nove gostilne!

Podpisani slav. občinstvu vljudno naznanjam, da sem odprl dne 1. januarja 1909 v lastni hiši novo gostilno pod imenom pri „Kolarju“ v Kandiji ob Zagrebški cesti.

Gostilniški prostori so udobno urejeni. Voznikom je na razpolago obširni novozgrajeni hlev z prostornim dvoriščem. Za izvrstno pijačo in okusno jed po nizki ceni, ter dobro postrežbo bodem vedno skrbel, da zadovoljim cenjene goste, da si ohranim za vedno njih naklonjenost. (4-6-4)

Za mnogobrojni obisk se najvljudneje priporoča

Anton Sedlar, gostilničar in kolarski mojster.

Ceno posteljno perje.

1 kg sivega skubljenega perja K 2, polbelega K 2 80, belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivega puha K 6, belega K 10, prsnega puha K 12, — Od 5 kg nadalje poštne prost.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega, jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali rumena nanking-blaga, 1 pernica velikost 170×116 cm z 2 blazinama, velikost 80×58, napolnjena z jako lepim mehkim perjem K 16, s polpuhom K 20, s puhom K 24, posamezne pernice K 12, 14, 16, blazine K 3, K 3 50, K 4. Proti povzetju razpošilja poštne prost pri naročilu od K 10 nadalje. (1-19-)

Maks Berger v Dešenici štev. 226. Češki les.

Za nengajajoče denar nazaj. — Ceniki zastoj in poštne prost.

Odgovorni urednik A. Žlogar.

Tisk J. Krajec nasl.